

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-612/15

**Baudžiamoji byla
prieš
Nikolay Kolev ir kt.**

(*Spetsializiran nakazatelen sad* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 325 straipsnis – Europos Sąjungos finansiniams interesams muitų srityje kenkiantis sukčiavimas ar kita neteisėta veikla – Baudžiamąjį persekiojimo veiksmingumas – Baudžiamosios bylos nutraukimas – Protingas terminas – Direktyva 2012/13/ES – Teisė būti informuotam apie pareikštus kaltinimus – Teisė susipažinti su bylos medžiaga – Direktyva 2013/48/ES – Teisė turėti advokatą“

Santrauka – 2018 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas

1. *Europos Sąjungos nuosavi ištekliai – Sąjungos finansinių interesų apsauga – Kova su sukčiavimu ir kitais neteisėtais veiksmais – Valstybių narių pareiga nustatyti veiksmingas ir atgrasančias sankcijas – Apimtis – Nacionalinio teismo pareiga – Apimtis – Sąlygos – Pagrindinių teisių laikymasis – Protingo procesinio termino laikymosi principas*

(SESV 325 straipsnio 1 dalis)

2. *Europos Sąjungos nuosavi ištekliai – Sąjungos finansinių interesų apsauga – Kova su sukčiavimu ir kitais neteisėtais veiksmais – Valstybių narių pareiga nustatyti veiksmingas ir atgrasančias sankcijas – Apimtis – Europos Sąjungos finansiniams interesams muitų srityje kenkiantys pažeidimai – Nacionalinės teisės normos, įpareigojančios teisėją nutraukti baudžiamąją bylą įtariamajam prašant, jeigu prokuroras per nustatytą terminą neužbaigia ikiteisminio tyrimo – Neleistinumas – Nacionalinio teismo pareiga netaikyti susijusių nacionalinės teisės nuostatų – Sąlyga – Pagrindinių teisių laikymasis*

(SESV 325 straipsnio 1 dalis)

3. *Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Teisė į informaciją baudžiamajame procese – Direktyva 2012/13 – Teisė būti informuotam apie pareikštus kaltinimus – Teisė susipažinti su bylos dokumentais – Išsamios informacijos apie kaltinimą pateikimas gynybos atstovams ir leidimas susipažinti su bylos medžiaga po to, kai teismui jau yra pateiktas kaltinamasis aktas – Leistinumas – Sąlygos*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/13 6 straipsnio 3 dalis ir 7 straipsnio 3 dalis)

4. *Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Teisė turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir asmenų, kurių laisvė apribota, teisė į susisiekimą – Direktyva 2013/48 – Teisė turėti advokatą – Nacionalinės teisės normos, įpareigojančios*

nacionalinį teismą nušalinti dviejų kaltinamųjų įgaliotą advokatą, jeigu šie asmenys turi priešingų interesų – Nacionalinės teisės normos, leidžiančios teismui pačiam paskirti šiems asmenims du advokatus – Leistinumus

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/48 3 straipsnio 1 dalis)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 64–72 punktus)

2. SESV 325 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja nacionalinės teisės normos, reglamentuojančios tokią baudžiamosios bylos nutraukimo procedūrą, kaip numatyta *Nakazatelno protsesualen kodeks* (Baudžiamojo proceso kodeksas) 368 ir 369 straipsniuose, jei tokios teisės normos taikomos bylose, iškeltose dėl Sąjungos finansiniams interesams muitų srityje kenkiančio sunkaus sukčiavimo arba kitos sunkios neteisėtos veikos. Nacionalinis teismas turi užtikrinti visišką SESV 325 straipsnio 1 dalies veikimą, prireikus netaikydamas minėtų teisės normų, bet užtikrindamas, kad bus paisoma kaltinamųjų pagrindinių teisių.

(žr. 76 punktą, rezoliucinės dalies 1 punktą)

3. 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese 6 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, jog pagal ją nedraudžiama teikti gynybos atstovams išsamios informacijos apie kaltinimus tada, kai teismui jau yra pateiktas kaltinamasis aktas, bet jis dar nepradėjo nagrinėti kaltinimų iš esmės ir jame faktiškai neprasidėjo teisminiai ginčai; arba prasidėjus šiems ginčams, bet dar neprasidėjus pasitarimo etapui, jei taip pateikta informacija vėliau buvo pakeista, o teismas ėmėsi visų priemonių, reikalingų užtikrinant teisės į gynybą paisymą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

Šios direktyvos 7 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad nacionalinis teismas turi įsitikinti, kad gynybos atstovams iš tikrųjų suteikta galimybė susipažinti su bylos medžiaga; tokia galimybė susipažinti prireikus gali būti suteikta tada, kai teismui jau yra pateiktas kaltinamasis aktas, bet jis dar nepradėjo nagrinėti kaltinimų iš esmės ir jame faktiškai neprasidėjo teisminiai ginčai; arba prasidėjus šiems ginčams, bet dar neprasidėjus pasitarimo etapui, jei nagrinėjant bylą pateikta naujų įrodymų, o teismas ėmėsi visų priemonių, reikalingų užtikrinant teisės į gynybą paisymą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

(žr. 99, 100 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)

4. 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog, pirma, jai neprieštarauja nacionalinės teisės normos, pagal kurias nacionalinis teismas turi nušalinti dviejų kaltinamųjų įgaliotą advokatą, nors jie to nenori, motyvuodamas tuo, kad vieno asmens interesai prieštarauja kito asmens interesams, ir, antra, šiam teismui nedraudžiama leisti minėtiems asmenims įgalioti kitą advokatą arba prireikus pačiam savo iniciatyva paskirti du advokatus vietoje pirmojo advokato.

(žr. 111 punktą, rezoliucinės dalies 3 punktą)